

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De Contritione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Sacramētis in genere & videre licet Conc. Trident. *Seff. 14. cap. 1.* ubi ait, hoc Sacramentum Pœnitentiæ non secus lapsis post Baptismum ad salutem necessarium esse, quam nondum regeneratis ipsam Baptismum. Unde in *can. Secunda De pœnit. Dist. 1.* appellatur *Secunda post naufragium tabula*: quia uti fracta navi unum vitæ servandæ perfrugium naviganti superest, si forè vel tabulam aliquam fractæ navis arripere liceat, atque ita evadere: ita post innocentiam Baptismi amissam seu fractam per peccatum mortale, nisi quis ad hanc pœnitentiæ confugerit tabulam; haud dubiè de ejus salute desperandum erit.

1. Potest autem Pœnitentia, quatenus est Sacramentum novæ legis, definiti, esse Sacramentum, quod Contritione, Confessione & Satisfactione concurrentibus, peccatorum operatur remissionem.

2. Hac definitione indicatur duplex ejus materia, remota scilicet & propinqua. Remota sunt peccata, non ut amplectenda, sed ut detestanda maximè: quæ proinde sunt materia Pœnitentiæ circa quam, ut vocant; sicut lignum est materia ignis, à quo absumitur, & morbus Medicinæ; non autem eo modo, quo æst materia statuat, seu materia ex qua.

Peccatum vero est duplex, Originale, quod ab ortu nobis congenitum per Baptismum in Christo condonatur; & Actuale, quod est factum, dictum, vel concupitum, contra vel præter legem Dei, aut Ecclesiæ. Et hoc rursus est duplex, Mortale, sic dictum, quia mortem animæ præsentem adfert; de quo ejusque variis speciebus vide *can. Vnum oratorium Dist. 25.* & Veniale, sic dictum, quia facilè ei venia tribuitur ac remittitur, veluti per orationem Dominicam, *can. De quotidianis De pœnit. Dist. 3.* per elemosinam, modicum jejunium; asperisionem aquæ benedictæ, *can. Aquam De consec. Dist. 3. can. Qui vult De pœnit. Dist. 6.* Et sine hoc ne quidem iusti veniunt; nam ut Proverb. 24. dicitur, *Septies cadit justus & resurgit, can. Septies De pœnit. Dist. 3.*

3. Neque est materia necessaria hujus Sacramenti, hoc est, non tenemur illud confiteri, licet utiliter confiteamur, ut definitum exstat in Conc. Trid. *Seff. 14. c. 5.* Ideoque sola mortalia peccata, post Baptismum commissa, sunt

materia necessaria Pœnitentiæ, necessarioque confitenda. Dico, post Baptismum commissa; nam commissa ante Baptismum non sunt necessariò confitenda. Imò nec subiiciuntur clavibus Ecclesiæ.

4. Materia proxima sunt tres actus pœnitentis, Contritio, Confessio, & Satisfactio. Conc. Florent. in *Instruct. Armeniorum* & Conc. Trid. *seff. 14. in doctrina De SS. Pœnitentiæ Sacramento c. 3. 4. 5. & can. 4.* qui etiam partes integrales ejus vocantur, quia ex Dei institutione in pœnitente ad integritatem Sacramenti & plenam perfectamque peccatorum remissionem requiruntur, Conc. Trid. *d. c. 5.* Unde in *can. Perfecta De pœnit. Dist. 3.* dicitur, *in corde Contritio, in ore Confessio in opere tota humilitas* (id est Satisfactio) *Hac est perfecta & fructifera pœnitentia.* Vocantur autem à Conc. Florent. & Trid. hii tres actus quasi materia, non quia veræ materia rationem nō habeant, sed quia non sint ejusmodi materia, quæ extrinsecus adhibeantur, ut aqua in Baptismo, chrisma in Confirmatione, panis cum vino in Eucharistia. Vide plenius *Gloss. in d. Can. Perfecta, & in can. 1. 2. & 3. De pœnit. Dist. 1.*

§. III.

De Contritione.

1. 2. 3. 4. *Contritio quid sit, & ad eam requisita.*
5. 6. *Est duplex, Contritio propriè dicta, & Actritio.*

1. **C**ontritio est animi dolor ac detestatio de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero, Conc. Trid. *d. l.* Adde eadem, & simul confitendi ac satisfaciendi.

2. Ad Contritionem igitur requiritur in primis odium & detestatio peccati præteriti, quia sine his vera contritio & pœnitentia concipi non potest. Hinc quotiescunque Scriptura aliquos invitat ad pœnitentiam, hortatur & ad odium detestationemque peccati, Joan. 1. *Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, & fletu, & planctu, & scindite corda vestra can. Convertimini; 3. cum seqq. & can. Qui aliquando 87. De pœnit. Dist. 1.* Hanc detestationem peccati, quam contritio essentialiter includit, in viatore necessariò consequitur dolor tanquam immediatus ejus effectus. Ac

proinde propositio illa Conc. Trid. Contritio est dolor animi, est casualis: illa verò, Contritio est odium ac detestatio peccati, est formalis & essentialis.

3. Secundò requiritur propositum de cætero non peccandi, juxta illud Iſaia: 1. *Quiſcite agere perverſe*: & illud, *Derelinquat impius viam suam, & can. Quis aliquando*: & illud Ezech. 18. *Proſtrite à vobis omnes iniquitates veſtras, & facite vobis cor novum*; aliaque similia.

4. Tertio requiritur propositum confitendi & satisfaciendi, ut patet ex Conc. Trid. loco citato, & Conc. Compluten. in quo damnata fuit opinio Petri Oſniacensis, aſſerentis, per solam cordis contritionem remitti peccata mortifera sine ordine ad claves.

Tametſi autem hoc propositum, quemadmodum & propositum de cætero non peccandi, ordinariè debeat esse explicitum & formale: tamen dari potest casus, in quo justificari quis potest absque expresso, sed cum utroque virtuali, non peccandi, inquam, de cætero & confitendi, veluti, dum non occurrit vel invisibiliter ignoratur esse necessarium ejusmodi expressum propositum, vel quando ex defectu temporis haberi nequit, ut quando quis subito, ad martyrium rapitur.

5. Contritio duplex est: una perfecta, quæ proprie Contritio appellatur: altera imperfecta quæ Attritio dicitur, Conc. Trid. d. loco cap. 4. Contritio perfecta est dolor ac detestatio peccati propter Deum summè dilectum, ob ejus bonitatem supernaturalem, seu uti auctor est gratiæ ac gloriæ. Et ideo semper est cum charitate & voto Sacramenti, hominemque Deo reconciliat, priusquam actu suscipiat Sacramentum, ut patet ex Conc. Trid. d. 4.

6. Attritio est contritio imperfecta: quamvis non omnis contritio imperfecta sit propriè dicta attritio, seu salutaris. Verum Attritio propriè dicta est dolor ac detestatio peccati super omnia, eum proposito vitæ melioris ac voto Sacramenti non tamen propter Deum summè dilectum, sed vel ob gehennæ ac pœnarum metum, vel ob turpitudinem peccati. Conc. Trid. d. loco.

Unde patet, Attritionem propriè dictam specie differre à Contritione: nec unquam posse fieri contritionem propriè dictam, licet quis ex attritio possit fieri contritus; quia ad hoc solum

requiritur identitas subjecti, ad illud verò, requiritur identitas actus.

Dixi autè, Attritio propriè dicta; quia cum attritio in genere non sit aliud, quam contritio imperfecta, fit, ut tot sint species attritionis, quot modis contingit dolorem ac detestationem peccati à perfecta contritione deficere.

§. IV.

De quantitate Contritionis.

1. Dolor de peccatis, ut sit contritio, debet esse summum.
2. Saltem in universali, non in particulari.
3. Dolor sensus necessarius non est, licet utilis.

1. **Q**uemadmodum amor Dei debet esse maximus ac summus, saltem appetitativè, licet non intensivè; juxta probabiliorè sententiam: ita etiam dolor de peccatis, ut sit contritio, quæ oritur ex amore & charitate Dei, debet esse summus non quidem intensivè, sed saltem appetitativè, ut DD. loquuntur, id est, ut omnis verè pœnitens saltem virtualiter & implicite atque in universali ita doleat de peccato suo super omnia, ut pro nulla re creata vellet Deum offendisse, aut in posterum offendere. Hinc D. Aug. in can. *Si quis positis* 2. in can. *Si quis autem* 4. & in can. *ſin. De pœnit. Dist. 7.* dubitat de illorum salute, quos non, antequam ægritudine premantur, pœniter peccasse, quia scilicet difficile sit prestum morbo, metu mortis, & aliis curis, erigere animum ad hunc summum dolorem, requisitum ad perfectam contritionem, concipiendum.

2. Dixi, atque in universali; quia juxta doctrinam Innoc. d. loco, & aliorum communem, non tenetur pœnitens tales comparationes in particulari facere, quod mallet amittere conjugem, proles, bona omnia, ignitas subire sartagine, quam Deum offendere. Imo cavendum Confessariis, ne ejusmodi comparationes in particularibus pœnitentibus proponant, quia objecta hujusmodi in particulari proposita voluntati, longè majorem adferunt difficultatem, quam dum proponuntur in universali: & facile, illis succumbit quis in particulari, quibus non succumberet in universali.

3. Cæterum licet dolor sensus (veluti singultus, planctus, lacrymæ, & id genus alii) non sit necessaria-